

KANDIDATURA ZA PREDSEDNICO DNS IN UO DNS V MANDATU 2015-2019

KANDIDATKA

Petra Lesjak Tušek, novinarka ČZP Večer, rojena 21. 3. 1975 v Slovenj Gradcu, univerzitetna diplomirana novinarka, magistrica komunikoloških znanosti. Novinarsko pot začela na Radiu Slovenija kot dopisnica, nadaljevala pri Večerju kot dopisnica iz Koroške in v mariborskem uredništvu gospodarstva in regij.

Prejela novinarsko nagrado Bratstvo resnice DNS (perspektivna novinarka, leto 2002). Poleg novinarskega opravljala raziskovalno delo na področju marginaliziranih skupin. Soavtorica dela *Prebežniki, kdo ste/Immigrants, who are you* (Mojca Pajnik in Marta Gregorčič, izdal Mirovni inštitut 2001), ki je rezultat terenskega dela, pogovorov z migranti v azilnih domovih in domovih za tujce v Sloveniji.

Mama enajstletnih sedmošolk Gaje in Daše, poročena (z Bogdanom Tuškom).

V mandatu 2011-2015 članica upravnega odbora DNS. Članica UO SCIJ Slovenija, Sindikata novinarjev Slovenija (SNS) in predstavnica DNS v nacionalni komisiji za Unesco.

Za predsednico DNS jo kandidira Aktiv ČZP Večer.

PROGRAM DELA UO DNS V MANDATU 2015-2019

IZHODIŠČA ZA DELOVANJE

“Ta trenutek terja, da se vprašamo, ali smo sposobni tudi (samo)refleksije, da sežemo tudi dlje od pretresanja objektivnih okoliščin, ki so nas pahnilo v sedanji nezavidljiv položaj ...

... Kot profesionalnega novinarja ali novinarko me/nas lahko - poleg logičnega in doslednega upoštevanja klasičnih novinarskih principov - vzpostavljata in ohranjata predvsem znanje in pogum. Pa ne le pogum v širšem smislu, ki zajema gledanje pod prste katerikoli že vejam oblasti, lobijem ali kapitalu, temveč predvsem v ožjem, osebn(ostn)em smislu. Tudi pogum za lastna tveganja. Pogum izreči, kar misliš, izpostaviti resnico (ali vsaj opozoriti na dejstva, če je že resnica relativna in izmuzljiva), zazreti se v lastna ogledala, če jih že (včasih tudi vehementno) nastavljamo drugim. Da brez znanja ni kam opreti poguma, pa je že od nekdaj jasno.”

Petra Lesjak Tušek, v Večeru, 3. 9. 2015

TEMELJNI CILJI

DNS kot močna, reprezentativna in aktivna povezava novinarjev, v kateri prevladuje ekipno, timsko delo, možnost (so)delovanja, povezovanja, v kateri se članstvo aktivira in deluje decentralizirano.

Osrednji je boj za novinarske profesionalne standarde. Za kakovostno novinarstvo, novinarje z znanjem in kompetencami ter s tem povezano tudi ustreznim položajem in pogoji za uresničevanje standardov. Proti nadaljnji degradaciji poklica na vseh ravneh. Tvorno, ko je treba, a tudi uporno. Jasno in glasno. Pokončno.

Ohranjanje vloge in krepitev ugleda DNS ob nujnem soočenju s spremembami (so)financiranja društva - ob pridobivanju novih, dodatnih zunanjih finančnih virov za stabilnejši finančni položaj društva.

PODROČJA DELA

ETIKA IN SPOŠTOVANJE POKLICNIH STANDARDOV

Dosledno uveljavljanje in spoštovanje profesionalnih in etičnih načel novinarstva v medijih: ZA kakovostno novinarstvo.

- Nadaljnja krepitev zavezanosti profesionalnim novinarskim standardom in kakovostnim novinarskim praksam.
- Nadgradnja spletnega mesta novinarskega častnega razsodišča (NČR) - možnost pregleda razsodb po različnih kriterijih, večja preglednost, lažja analiza.
- Povečanje obsega strokovne podpore NČR, s tem pa odzivnosti, hitrejšega reagiranja, kadar je to potrebno. DNS NČR po potrebi/njegovem zaprosilu zagotavlja vso podporo v primerih hujših in sistemskih kršitev kodeksa. Hkrati ni (več) dovolj, da v neki situaciji ugotovimo, da je kršen kodeks, osnovni novinarski standard in podobno, ker to prehitro postane kliše in "statement" brez teže. Treba je povedati več. DNS mora biti zaupanja vreden orientacijski znak. Ne gre za to, da bi se moral postavljati v vlogo razsojevalca in ocenjevalca vsake banalnosti, a ko opazi nesprejemljive prakse poročanja, mora odreagirati tudi DNS v smislu kampanje ozaveščanja o najhujših in sistematičnih oziroma problematičnih kršitvah..
- Nadaljevanje prizadevanj za večjo prepoznavnost in veljavo NČR v strokovni in širši javnosti, v tem smislu tudi povečevanje in utrjevanje ugleda DNS (to veljavo moramo doseči tudi znotraj medijev, ne le navzven, v javnosti - z objavami stališč DNS, vključevanjem članov DNS v debate, izpostavljanjem stališč, sodelovanjem v najrazličnejših razpravah). Večje poudarjanje trendov, ki izhajajo iz ugotovitev NČR na sistemski ravni (evidentiranje najbolj skrb zbujujočih praks).
- Preučitev (finančnih) možnosti za pravno pomoč članom NČR v najzahtevnejših primerih.

DNS IN SNS - DVE ROKI ISTEGA TELESA, KI SE DOPOLNJUJETA

Čeprav DNS ne opravlja in ne prevzema sindikalne vloge in sindikalističnega naboja, postaja finančni položaj novinarjev ob razvrednotenju novinarskega dela, odpuščanjih novinarjev in prekarnih oblikah dela osrednje, temeljno vprašanje, neločljivo povezano z možnostjo uresničevanja profesionalnih standardov. Presek

med obema združenjema se torej v množici problemov več. Hkrati je pričakovanje članov po reakciji DNS ob vprašanjih iz delovnopravne zakonodaje oziroma statusa novinarjev veliko, zaradi česar je treba poiskati ustrezno razmerje, smiselno obliko povezovanja ali vsaj poglobljenega sodelovanja DNS in SNS.

- DNS se mora s svojimi aktivnostmi bolj posvetiti vprašanju erozije standardov v medijih in vprašanju prihodnosti poklica - tudi novim poslovnim modelom.
- Nujen je dogovor s SNS o tem, da od DNS prevzame primere povsem sindikalne narave, s katerimi se zadnje čase zaradi zaostrenega dogajanja v medijskih hišah precej ukvarja.
- Nadaljevati je treba ustavljeni proces ali pa vsaj pogovore o potencialni smiselnosti združitve DNS in SNS - vsaj na ravni strokovnih in administrativnih služb, če že ne širše.

IZOBRAŽEVANJE: (O)KREPITEV ZNANJA IN KOMPETENC NOVINARJEV

Novinarji moramo nenehno dopolnjevati znanja, veščine, kompetence. Če že medijske hiše premalo ali pa sploh nič ne vlagajo v izobraževanje, mora DNS po svojih najboljših močeh odigrati vlogo izobraževalnega servisa za svoje člane.

- Dokončanje začetega projekta razširitve medijskega festivala Naprej/Forward v center kakovostnih medijskih vsebin Naprej/Forward.
- Pridobivanje dodatnih finančnih virov zlasti za izobraževalne vsebine in projekte, vezane na povečevanje kompetenc, spoznavanje novinarskih orodij in metod dela - na področjih, v katerih ne prihajamo v potencialne konflikte interesov.
- Zagotovitev stabilnih finančnih virov za vzpostavitev stalne programske asistentke pri projektu in vsaj enega temeljitega predavanja oziroma celo- ali večdnevne delavnice mesečno.
- Več povezovanja s FDV, FF in drugimi fakultetami (tudi študenti, ne le profesorji, stroko) oziroma ostalimi izobraževalnimi in strokovnimi institucijami, nevladnimi organizacijami.
- Razprave o različnih, ne nujno novinarskih problemih, ampak širših, družbeno relevantnih temah, tudi na terenu, po regijah. Vanje se lahko bolj(e) vključijo novinarji, domači in tuji (tudi čezmejna krepitev sodelovanja, ne nazadnje tudi v luči večjih možnosti za pridobivanje finančnih virov iz razpisov, torej za dopolnitev finančnih virov).
- Aktivnosti moramo nujno bolj približati terenu, predvsem zaradi pomanjkanja časa in vse težje organizacije dela novinarjev.

NADGRADNJA PORTALA NOVINAR.COM

Nadgradnja portala novinar.com v mnenjsko-kritični medij, v stičišče kritičnega razmišljanja.

- Širitev portala iz agregata poročil o medijih v resni medij, kjer bomo novinarji pisali o novinarstvu in medijih ter širših relevantnih družbenih tematikah, povezanih z generiranjem javnosti in javnih mnenj. Nadgradnja tudi v smislu nove različice Medijske preže kot osrednje točke za razpravo o novinarstvu in njegovih težavah v naši državi (kot je npr. v ZDA www.poynter.org).
- Po dokončnem zagonu centra Naprej/Forward vzpostavitev ekipe preiskovalnih novinarjev, ki bi po nekaterih tujih vzorih delovala kot ekipa za najbolj zahtevne primere preiskovalnega novinarstva v državi.

(RE)AKTIVACIJA AKTIVOV PO REGIJAH

(Re)animacija novinarske baze. Tudi na terenih, ki so bolj pasivni in/ali se čutijo odrinjeni od (so)odločanja in na katerih je še možnost za krepitev aktivov. Ponovno zaokroženje po regijah, izhajajoč iz potreb, pobud, predlogov, dogajanj iz regij.

- Vsaj del delovanja, debat, akcij je treba razpršiti po terenu, tudi v manjše medije in kraje. Izpeljati je treba nov krog gostovanj po terenu s ciljem približanja centra regijam in regij centru; ne le v smislu nadaljnje decentralizacije DNS, ampak tudi v obratni smeri - da se regijski mediji začutijo kot del centra, da tudi sami generirajo pobude in se aktivirajo.
- Jasno je treba izpostaviti princip, da člani DNS (so)delujejo, da je DNS odprto društvo, da se vsakdo lahko aktivira in vključi v projekte in v njihovo uresničevanje. Člani torej niso le podajalci idej, ampak so lahko tudi njihovi uresničevalci, četudi le pri manjših akcijah.
- Spodbujati je treba "ad hoc" terenske akcije kot reakcije na dogajanja, v katerih lahko novinarji nastopajo kot del kritične javnosti, ki jo ne le naslavljajo, ampak se vključujejo, kadar gre za relevantne družbene teme, v katerih lahko novinarji odigrajo svojo (širšo) družbeno vlogo.

SPREMEMBE ZAKONODAJE IN ŠIRŠI OKVIRI ZA DELOVANJE

- Proaktivnejša vloga pri nujnih spremembah zakonodaje, zlasti krovnega medijskega zakona, ne pa izključno tega. Prvi fokus morata biti zakona o medijih in RTV, ob tem pa tudi spremembe delovnopravne zakonodaje, kazenskega zakonika in drugih zakonskih okvirov, ki določajo delovanje medijev. Pomemben je prehod iz vloge DNS kot ene od "strank v postopku" spreminjanja zakonodaje v aktivnega pobudnika sprememb. To je možno izvajati s hkratno koordinacijo vseh orodij, ki jih imamo: da denimo pobude hkrati pospremmo z okroglo mizo, o tem pišemo v medijih, da razkrivamo, kdo ima v državi največji vpliv v povezavi z mediji in podobno.
- Razmislek o internih aktih DNS - kje so potrebne spremembe, dopolnitve, osvežitve, posodobitve (sestava UO v povezavi s prekarnimi delavci in upokojenci, regijski koordinatorji, svet DNS).

PREDLOG ZA SESTAVO EKIPE

Ker se je v iztekajočem se mandatu pokazalo, da upravni odbor deluje bolj učinkovito in uspešno, če se predsednik obkroži z ekipo, s katero ima izkušnje in ji zaupa, apeliram, da člani DNS na glasovanju podprete kandidate za UO, ki bodo ključni za učinkovito delovanje DNS in čim bolj usklajeno podporo mojemu delu.

Po eni strani je zagotovilo za uresničitev zastavljenih ciljev kontinuiteta, torej ekipa, vzpostavljena v mandatu Matije Stepišnika. Ta bi morala deloma ostati, ker je začela dobre projekte, ki jih je treba nadaljevati. Sama predstavljam kontinuiteto in spremembo hkrati. Delo bi po dogovoru z ekipo razdelili po bolj definiranih področjih dela. Kandidati za novi UO iz dosedanje ekipe so nepogrešljivi, bazični del ekipe, in nanje bi tudi v največji meri oprla vodenje DNS, zato apeliram, da pri glasovanju za člane UO podprete naslednje kandidate:

- Matija Stepišnik
- Jernej Verbič
- Tjaša Slokar Kos
- Primož Cirman
- Tanja Starič
- Blaž Petkovič

Jerneja Verbiča in Primoža Cirmana vidim tudi v vlogah podpredsednikov DNS. Prvega v organizacijsko-razvojnem (predvsem zaradi referenc pri vodenju projekta Naprej/Forward), drugega v strokovno-razvojnem smislu (zaradi že večkrat izkazanega izjemnega prispevka k najvišjim novinarskim standardom v državi).

V UO vidim tudi člane DNS, ki bi k delu UO prispevali svežino, drugačne poglede in novo dinamiko:

- Mojca Zorko
- Boštjan Videmšek
- Manica J. Ambrožič
- Blaž Močnik

Kandidatne liste kljub temu ne "zapiram" kot determinirane in edine možne in/ali sprejemljive. S tem tudi nikogar od kandidatov za katerikoli organ društva, ne le UO, ki so pripravljeni delati v DNS, ne izključujem - aktivnih članov je nasploh premalo in so več kot potrebni in zaželeni, tako da DNS mora v vsakem primeru biti in ostati odprto za vse, ki so pripravljeni konstruktivno (so)delovati. Vsekakor je dobro, da so v UO zastopani predstavniki vseh generacij, tako starejši kot mlajši. Hkrati UO potrebuje še širšo ekipo, kot se je že izkazalo npr. pri organizaciji medijskega festivala in projektih, h katerim je vabljen vsak z idejami, predlogi, ki jih je pripravljen tudi uresničiti.

Je pa zame in za možnost uspešnega opravljanja vloge predsednice ključno, da je vsaj večji del ekipe sestavljen iz ljudi, na katere se lahko iz izkušenj zanesem, oprem in zagotovo računam na sodelovanje in prevzemanje (so)odgovornosti za odločitve v prihodnjem mandatnem obdobju. Ker so upokojeni novinarji pomemben del članstva, mislim, da bi bila ena od možnosti prihodnjih ureditev tudi, da bi jim mesto v UO avtomatično "pripadalo", kot tudi, da bi glede na razmere morali dobiti mesto v UO prekarni novinarji - kar pa je stvar prihodnje razprave. Ključni v prvi vrsti bo izziv, kako sploh zadržati člane (povečevanje članstva je v sedanjih okoliščinah težko) in k včlanitvi pritegniti mlade, da bodo v DNS še prepoznali združenje, v katerega se je smiselno vključevati.